

Unavení pandemiou: Ochota dodržiavať opatrenia je na minime, miera obmedzovania kontaktov je najnižšia od začiatku epidémie

Bratislava 19.10.2021 – Respondenti deklarujú najmenšiu ochotu dodržiavať protipandemické opatrenia za posledný rok. Kontakty mimo domácnosť vôbec neobmedzuje najviac ľudí od začiatku pandémie. Respondenti, ktorí sa očkovať neplánujú kontakty obmedzili ešte menej. Ochota dodržiavať opatrenia a obmedzovanie kontaktov je nižšie ako v júli.

Projekt „Ako sa máte, Slovensko?“ dlhodobo sleduje postoje obyvateľov na Slovensku od začiatku prísnych karanténnych opatrení v marci 2020. Prieskumy iniciovali prieskumná spoločnosť MNFORCE, komunikačná agentúra Seesame v spolupráci so Sociologickým ústavom SAV a Ústavom výskumu sociálnej komunikácie SAV. Doteraz sme zrealizovali rozsiahle zisťovania šesťkrát v roku 2020 a päťkrát v roku 2021.

Jedenásta vlna výskumu „Ako sa máte, Slovensko?“ prebehla v období 5.10. až 10.10.2021. V tomto období sa na Slovensku zhoršovala epidemiologická situácia a okresy Slovenska sa postupne sfarbovali do tmavších farieb podľa pravidiel Covid automatu, pričom podľa automatu od 4.10.2021 už na Slovensku nebol ani jeden „zelený“ okres. Očakávalo sa zahájenie očkovania vybraných skupín treťou dávkou vakcíny proti koronavírusu.

Doteraz najnižšia ochota dodržiavať protipandemické opatrenia

Vo výskume mali respondenti možnosť odpovedať na otázku ako dodržiavajú aktuálne platné opatrenia na zamedzenie šírenia koronavírusu. Na škále od 1 = Dôkladne dodržiavam po 10 = Vôbec nedodržiavam odpovedalo prvými tromi možnosťami v prvej polovici októbra len 52% respondentov. Zároveň odpoveďami 8, 9 a 10 zodpovedajúcim veľmi nízkej miere dodržiavania opatrení odpovedalo 9,9 % respondentov. Tento výsledok znamená, že **ochota dodržiavať opatrenia bola v októbri najnižšia od konca októbra 2020**, kedy bola otázka v tejto podobe položená po prvý krát.

Keď sa zamyslíte nad aktuálne platnými opatreniami na zamedzenie šírenia koronavírusu, kam by ste sa zaradili na nasledovnej škále? - Opatrenia na zamedzenie šírenia koronavírusu:

Priemer odpovedí na škále od 1 = Dôkladne dodržiavam po 10= Vôbec nedodržiavam

	Okt. / nov. 20	Dec. 20	Jan. / feb. 21	Marec 21	Máj 21	Júl 21	Okt. 21
Neplánujú očkovanie	3,3	3,6	3,8	3,7	4,4	4,9	4,9
Všetci	2,8	3,2	2,9	2,9	3,4	3,8	3,9

Nižšiu mieru ochoty dodržiavať protipandemické opatrenia v priebehu celého sledovaného obdobia deklarovali respondenti, ktorí zároveň uviedli, že sa neplánujú dať zaočkovať proti koronavírusu. Ochota dodržiavať protipandemické opatrenia však od mája 2021 klesala v podobnej miere medzi nezaočkovanými ako aj vo zvyšku populácie.

Okrem respondentov, ktorí sa neplánujú dať zaočkovať deklarujú nižšiu mieru ochoty dodržiavať opatrenia aj muži, ľudia, ktorí sa pandemiou necítia byť ohrození a respondenti nespokojní s postupom vlády pri zvládaní epidémie koronavírusu. Naopak, dôkladnejšie dodržiavanie opatrení deklarujú starší respondenti. Odpovede respondentov nesúviseli s farbou ich okresu v Covid automate.

Kontakty s ľud'mi mimo domácnosti neobmedzuje najviac ľudí od začiatku pandémie

Obmedzenie kontaktov s osobami mimo domácnosti predstavovalo už od začiatku pandémie základné opatrenie na zamedzenie šírenia infekcie. Na otázku či obmedzili svoje sociálne a spoločenské kontakty s ľud'mi mimo domácnosti odpovedala väčšina respondentov v prvej polovici októbra, že svoje kontakty obmedzili čiastočne (64,7 %). Až 27,2 % odpovedalo, že svoje kontakty neobmedzili vôbec a len 8,1% respondentov odpovedalo, že kontakty obmedzili úplne. **Tieto čísla predstavujú najmenšie deklarované obmedzenie kontaktov od začiatku pandémie a predstavujú významný pokles aj oproti odpovediam respondentov v poslednom výskume v júli.** V absolútnom vyjadrení je tradičný rozdiel medzi respondentmi, ktorí sa zaočkovať neplánujú a ostatnými tiež najvýraznejší od začiatku pandémie. Kým až 42,5% respondentov, ktorí sa očkovať neplánujú deklaruje, že kontakty neobmedzili vôbec, v celej vzorke je podiel ľudí, čo kontakty mimo svojej domácnosti vôbec neobmedzili len 27,2%.

Obmedzili ste sociálny a spoločenský kontakt s inými ľud'mi a rodinou v súvislosti s epidémiou koronavírusu? Kontakt s ľud'mi mimo mojej domácnosti som obmedzil/a ...

Odpovede "vôbec nie"

	Apríl 20	Máj 20	Sept. / 20	Okt. / nov. 20	Dec. 20	Jan. / febr. 21	Marec 21	Máj 21	Júl 21	Okt. 21
Neplánujú očkovanie	3,2 %	7,5 %	23,6 %	12,4 %	16,2 %	12,2 %	11,1 %	20,4 %	33,1 %	42,5 %
Všetci	2,6 %	5,7 %	17,0 %	8,0 %	10,8 %	6,5 %	5,4 %	9,7 %	20,0 %	27,2 %

Okrem respondentov, ktorí sa neplánujú zaočkovať častejšie kontakty mimo svojej domácnosti vôbec neobmedzia ľudia, čo sa necítia byť pandemiou ohrození a tí, ktorí uviedli, že sú laxnejší k dodržiavaniu opatrení.

Obavy ľudí, čo sa zaočkovať neplánujú sú na minime od začiatku pandémie

Tak celková miera dodržiavania opatrení ako aj rozsah obmedzenia kontaktov súvisí s celkovým pocitom ohrozenia epidémiou koronavírusom. Tento pocit bol na Slovensku v októbri na prakticky rovnakej úrovni ako v júli, pričom nižšia miera obáv bola len v máji 2020, keď sme si na konci prvej vlny mysleli, že pandémia skončila. **Tradične nižšiu mieru obáv už od začiatku pandémie vykazovali respondenti, ktorí sa neplánovali dať zaočkovať.** Obavy takýchto respondentov sú aktuálne najnižšie od začiatku pandémie na jar minulého roka.

Cítite sa byť ohrozený/á aktuálnou epidémiou koronavírusu? Odpovedajte na stupnici od 1 po 10, kde 1= cítim sa veľmi ohrozený/á 10= vôbec sa necítim ohrozený/á

Priemer odpovedí na škále od 1 = cítim sa veľmi ohrozený/á po 10 = vôbec sa necítim ohrozený/á

	Apríl 20	Máj 20	Sept. / 20	Okt. / nov. 20	Dec. 20	Jan. / febr. 21	Marec 21	Máj 21	Júl 21	Okt. 21
Neplánujú očkovanie	5,7	6,5	6,3	5,5	5,3	5,5	5,3	6,3	6,5	6,6
Všetci	5,0	6,1	5,4	4,9	4,8	4,7	4,7	5,5	5,8	5,8

Okrem respondentov, ktorí sa neplánujú dať zaočkovať pociťovali nižšiu mieru obáv aj muži a respondenti nespokojní s postupom vlády pri zvládaní pandémie.

„Túto jeseň na Slovensko naplno dopadla pandemická únava a miera deklarovaného dodržiavania opatrení aj miera obmedzenia kontaktov je na minimách od začiatku pandémie. Povšimnutiahodné je, že oba ukazovatele sú na nižších hodnotách ako boli počas výrazne priaznivejšej pandemickej situácie v júli. Pre ďalší vývoj v našich nemocniciach je zlým signálom, že hoci ostražitosť strácajú tak zaočkovaní ako aj nezaočkovaní, nezaočkovaní na čoraz bežnejšie stretnutia s ľuďmi mimo svojich domácností vyrážajú bez ochrany, ktorú by im poskytlo očkovanie. To, že ich obavy z epidémie sú napriek zhoršujúcej sa situácii na historickom minime naznačuje, že presvedčiť ich na očkovanie môže byť ťažšie než kedykoľvek predtým.“ komentuje výsledky výskumu Miloslav Bahna zo Sociologického ústavu SAV.

„Podobne ako počas minuloročnej 2. vlny pandémie, aj počas 3. vlny sa ukazuje, že vnímanie rizika u respondentov a s ním súvisiace dodržiavanie opatrení nekopíruje reálnu epidemiologickú situáciu. U očkovaných môže byť nižšia miera vnímaného rizika spojená najmä s pocitom, že sú chránení. U nezaočkovaných môže ísť aj o obrannú reakciu popierania závažnosti situácie, respektíve to môže byť súčasťou ich protestného postoja a celkovej nespokojnosti s vládou pri zvládaní pandémie. V každom prípade, naše dáta naznačujú, že pre časť ľudí na Slovensku už pomyselné náklady (psychologické, sociálne, ekonomické) spojené s dodržiavaním opatrení značne preyšujú vnímané benefity.“ dodáva Barbara Láštiová z Ústavu výskumu sociálnej komunikácie SAV.

Poznámky

Použité výskumy:

Ako sa máte, Slovensko?, Marec 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 24.3. – 26.3.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Apríl 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 21.4. – 23.4.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Máj 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 25.5. – 28.5.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, September 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 10.9. – 14.9.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Október / november 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 29.10 – 4.11.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, December 2020, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 10.12 – 14.12.2020, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Január / február 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 28.1. – 2.2.2021, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Marec 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 24.3. – 27.3.2021, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Máj 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 14. 5. – 20. 5. 2021, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Júl 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 15. 7 – 20. 7. 2021, N=1 000

Ako sa máte, Slovensko?, Október 2021, MNFORCE, Seesame, SÚ SAV a ÚVSK SAV, 5.10. – 10.10.2021, N=1 000

Použité výskumy sú reprezentatívne pre online populáciu Slovenska.

Dáta zo série výskumov „Ako sa máte, Slovensko?“ budú dlhodobo k dispozícii odbornej verejnosti v Slovenskom archíve sociálnych dát (<http://sasd.sav.sk>). Kľúčové zistenia sú tiež k dispozícii na stránke <https://www.akosamateslovensko.sk/>.

Kontakt pre médiá
Michaela Lukovičová
0907627189
Lukovicova@seesame.com